

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 293

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna
Bakanlar Kurulu Arasında Hava Ulaştırma
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile
Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/614)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/614 Esas Numaralı Tasarının**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
  - Gerekçesi 4
- **Dışışleri Komisyonu Raporu 5**
- **Tasarı Metni 7**
- **Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 7**
- **Anlaşma Metni 8**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

3/5/2012

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-524/1952

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 16/4/2012 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/614)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması'nda ticari hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticari hakların ikili sözleşmeler yolu ile düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ve İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşması'na dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları göz önünde tutarak, aynı zamanda milli sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kalkındırmak amacı ile bugüne kadar birçok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda Hükümetimiz ile Ukrayna Bakanlar Kurulu arasında 22 Aralık 2011 tarihinde Ankara'da bir Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Ukrayna arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesi ile imzalanan bu Anlaşma, hava trafiği ile ilgili ulusal kanun ve nizamla uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlaması bakımından faydalı bulunmaktadır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

19 Haziran 2012

Esas No: 1/614

Karar No: 242

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3/5/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 9/5/2012 tarihinde tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 6/6/2012 tarihli 33 üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonla havale edilen metinler incelendiğinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının, 27 Kasım 1996 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının yerine geçirilerek iki ülke arasında yürütülecek havacılık hizmetlerinin esaslarının belirlenmesi amacıyla 22 Aralık 2011 tarihinde imzalandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Ülkemiz ve Ukrayna arasında havacılık hizmetlerinin 1996 senesinde akdedilen Anlaşma uyarınca sürdürülmekte olduğu ve Türk havayolu şirketlerinin halihazırda İstanbul'dan Ukrayna'da Kiev, Simferopol, Odesa, Donesk, Dnipropetrovsk, Lviv ve Kharkiv noktalarına uçuş gerçekleştirdikleri,

- İki ülkenin ekonomi, kültür ve turizm alanlarında gösterdiği gelişmeler doğrultusunda ve ülkemizle Ukrayna arasındaki yolcu taşımacılığı potansiyelinden havayolu şirketlerimizin azami ölçüde yararlanabilmeleri amacıyla frekans ve uçuş noktalarının artırılabilmesini teminen 27 Kasım 1996 tarihli Anlaşmanın yerine geçmek üzere görüşülmekte olan 22 Aralık 2011 tarihli Anlaşmanın imzalandığı,

- Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile kargo seferlerindeki mevcut kısıtlamaların da kaldırılacağı ve iki ülkenin tayin edilen eşya taşıyıcılarının herhangi bir frekans veya hat kısıtlaması olmaksızın iki ülke arasında tarifeli kargo seferleri düzenleyebilecekleri,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Rize Milletvekili Hasan Karal ve Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan, Komisyon tarafından Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Muhammed Çetin</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Emrullah İşler</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>
Mardin	Ankara	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Sinan Oğan</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Faik Tunay</i>
Iğdır	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Safi</i>	<i>Mehmet Muş</i>	<i>Osman Oktay Ekşi</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>Rıfat Sait</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>İdris Bal</i>	<i>Aytuğ Atıcı</i>	<i>Hasan Karal</i>
Kütahya	Mersin	Rize
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Burhan Kayatürk</i>	
Samsun	Van	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE UKRAYNA BAKANLAR KURULU ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 22 Aralık 2011 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE UKRAYNA BAKANLAR KURULU ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı V.

F. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı V.

F. Şahin

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı V.

E. Bayraktar

İçişleri Bakanı

İ. N. Şahin

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı V.

C. Yılmaz

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı V.

R. Akdağ

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

Ö. Dinçer

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
UKRAYNA BAKANLAR KURULU ARASINDA
HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI**

İçerik

MADDE 1 - TANIMLAR

MADDE 2 - HAKLARIN TANINMASI

MADDE 3- TAYİN VE YETKİLENDİRME

MADDE 4- İŞLETME YETKİSİNİN İPTALİ

MADDE 5- KAPASİTE

MADDE 6- ÜCRET TARİFELERİ

MADDE 7- GÜMRÜK HARÇLARI VE DİĞER ÜCRETLER

MADDE 8- DOĞRUDAN GEÇİŞ

MADDE 9- KULLANICI ÜCRETLERİ

MADDE 10- HAVAYOLU TEMSİLİ

MADDE 11- GELİRLERİN DÖNÜŞÜMÜ VE TRANSFERİ

MADDE 12- SERTİFİKA VE LİSANSLARIN KARŞILIKLI TANINMASI

MADDE 13- EMNİYET

MADDE 14- HAVACILIK GÜVENLİĞİ

MADDE 15- PROGRAMLAR

MADDE 16- İSTATİSTİKLER

MADDE 17- ULUSAL MEVZUATIN UYGULANMASI

MADDE 18- İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER

MADDE 19- İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ

MADDE 20 - TESCİL

MADDE 21 - ÇOK TARAFLI ANLAŞMALARA UYGUNLUK

MADDE 22- YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

MADDE 23- SONA ERME

EK

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak nitelendirilecek Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Bakanlar Kurulu,

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf olarak,

Uluslararası havacılık hizmetlerine ilişkin fırsatların genişletilmesini kolaylaştırmak isteyerek, Uluslararası hava hizmetlerinin ekonomik büyümeyi, ticareti, turizmi, yatırımı arttırdığının bilicinde olarak;

Uluslararası hava hizmetlerinde en üst seviyede emniyet ve güvenliği sağlamak arzusuyla ve kişi ve mülkiyetleri tehlikeye atan, hava hizmetlerini olumsuz etkileyen ve sivil havacılığın emniyeti konusunda halkın güvenini sarsan, hava araçlarının güvenliğine karşı yapılan hareket ve tehlikeler konusundaki ciddi endişelerini teyit ederek ve

Türkiye Cumhuriyeti ve Ukrayna arasında ve ilgili bölgelerinin ötesinde havacılık hizmetleri kurmak ve yürütmek amacıyla bir Anlaşmaya varmayı arzu ederek,

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE MUTABİK KALMIŞLARDIR:

MADDE 1 TANIMLAR

1. Bu anlaşma maddelerinin amacı doğrultusunda:

- a) "havacılık otoriteleri" terimi; Türkiye Cumhuriyeti için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Ukrayna için, Sivil Havacılık İdaresi veya sözü geçen her iki otorite için herhangi bir görevi yerine getirmeye yetkili her bir teşekkül ya da kişiyi ifade etmektedir;
- b) "Anlaşma" terimi, bu Anlaşmayı ve Anlaşmada yapılacak herhangi bir değişikliği ifade etmektedir;
- c) "mutabık kalınan hizmet" terimi; yolcuların, kargo ve postanın, ayrı ayrı ya da birlikte taşınması için işbu Anlaşma Eki'nde belirtilen hattaki tarifeli uluslararası hava hizmeti anlamına gelir;
- d) "Hava hizmeti", "uluslararası hava hizmeti", "havayolu" ve "trafik amacı dışındaki duraklama" terimleri; Sözleşmenin 96. Maddesinde tanımlanan anlamlarında kullanılır;
- e) "Ek" terimi, bu Anlaşmanın Eklerini veya bu Anlaşmanın 18. Maddesinin (İstisnalar ve Değişiklikler) hükümleri doğrultusunda yapılan değişiklikleri ifade eder;
- f) "kapasite" terimi; bir hava aracı için bu hava aracı tarafından hatta veya hattın belirli bir kısmında taşınabilen yükü; belirlenmiş bir hat için, bu hatta ya da bu hattın bir kısmında hava aracı tarafından belirli bir dönemde işletilen uçuş sayısı ile bu hat üzerinde kullanılan hava aracı kapasitesinin çarpımını ifade eder;
- g) "Sözleşme" terimi; 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini ifade etmekte ve söz konusu eklerin ve yapılan değişikliklerin her iki Taraf için de yürürlüğe girmesi koşuluyla, Sözleşmenin 90. Maddesi altında kabul edilen herhangi bir Eki ve 90. ve 94. Maddeler uyarınca Sözleşmenin Eklerinde yapılan herhangi bir değişikliği içermektedir;
- h) "tayin edilen havayolu" terimi, bu Anlaşmanın 3. Maddesi uyarınca tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş havayolunu ifade etmektedir;
- i) "yer hizmetleri" terimi; hava trafik hizmetleri haricinde, bir hava aracının bir havaalanına varışı ve o havaalanından ayrılışı için gerekli olan hizmetleri ifade eder;

- j) "ICAO" terimi, Sözleşmeye göre kurulan Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü ifade eder;
- k) "Olağan teçhizat" terimi; çıkartılabilir yedek parçalar ve malzemeler dışında, ilk yardım ve yaşamsal teçhizatlar da dâhil uçuş sırasında kullanılan maddeleri ifade etmektedir;
- l) "Yedek parçalar" terimi, hava aracının bütünlüğü için motorların da dâhil olduğu gerekli yenileme ya da tamir nesnelarini ifade etmektedir;
- m) "belirlenen hat" terimi, bu Anlaşmanın Ek'inde belirtilen herhangi bir hattı ifade etmektedir;
- n) "standart" terimi; uluslararası hava seyrüseferinin güvenliğı ya da düzeni için, Akit Tarafların Sözleşmeye göre uyacakları, tek tip uygulanması gerekli görülen fiziksel özellik, konfigürasyon, materyal, performans, personel ya da prosedür şartnamelerini ifade eder; uyulmasının mümkün olmadığı durumlarda, Sözleşmenin 38. Maddesi uyarınca ICAO'ya bildirim yapmak zorunludur.
- o) "Ücret Tarifesi" terimi; yolcuların, bagaj ve kargonun taşınması için ödenen ücretler ve postanın taşınmasına ait hizmet bedeli ve koşullar haricinde acente ve diğer yardımcı hizmetlere ait ücretler ve koşullar da dâhil olmak üzere bu ücretlerin uygulandığı koşulları ifade eder;
- p) "Akit Tarafın ülkesi" terimi, Akit Taraf Devletin ülkesini ifade eder ve Sözleşmenin 2. Maddesinde belirtilen anlamdadır;
- q) "trafik" terimi, bir hava aracında seyir esnasında taşınan yolcu, bagaj, kargo ve postayı ifade eder;
- r) "kullanıcı ücretleri" terimi; havalimanı, hava seyrüseferi ya da havacılık güvenliğı olanaklarının ve hizmetlerinin kullanımı için havayollarından tahsil edilen ücreti ifade etmektedir.

MADDE 2 HAKLARIN TANINMASI

1. Her bir Akit Taraf, işbu Anlaşmanın Ekinde belirlenen hatlar üzerinde tarifeli uluslararası hava hizmetleri yürütülmesi için diğer Akit Tarafa işbu Anlaşmada belirtilen hakları tanımaktadır.

2. Belirlenen bir hat üzerinde mutabık kalınan bir hizmetin yerine getirilmesi sırasında, her bir Akit Tarafça tayin edilen havayolları aşağıdaki haklara sahiptir:

- a) Diğer Akit Tarafın ülkesi üzerinden iniş yapmaksızın uçuş hakkı;
- b) Diğer Akit Tarafın ülkesinde trafik dışındaki amaçlar için durabilme hakkı;
- c) Birlikte ya da ayrı uluslararası trafiği indirmek veya almak amacıyla diğer Akit Tarafın ülkesinde yer alan bu Anlaşmanın Ekinde belirtilen o hat için belirlenen noktalarda durabilme hakkı.

3. Bu Maddenin (2.) paragrafındaki hiçbir husus, bir Akit Tarafın tayin edilen havayoluna, diğer Akit Taraf ülkesinde bu diğer tarafın ülkesindeki başka bir noktaya ücret veya kira karşılığı taşınmak üzere yolcu, kargo ve posta taşıma hakkını verdiği şeklinde anlaşılabilir.

MADDE 3 TAYİN VE YETKİLENDİRME

1. Her bir Akit Taraf, belirlenen hatlarda mutabık kalınan hizmetleri işletmesi amacıyla bir veya daha fazla havayolu tayin etme ve söz konusu tayinlerden çekilme ya da bunları değiştirme hakkına sahip olacaktır. Söz konusu tayinler yazılı olarak yapılacak ve diğer Akit Tarafa diplomatik yollarla iletilecektir.

2. Söz konusu böyle bir tayinin ve tayin edilen havayolundan işletme yetkileri için öngörülen şekilde böyle bir başvuru alınmasının ardından, diğer Akit Taraf uygun yetkileri gecikme olmadan aşağıdaki şartların sağlanması halinde verecektir:

- a) havayolunun hakiki sahipliği veya etkin kontrolünün; havayolunu tayin eden Akit Taraf Devletinin veya Akit Tarafın uyuşundakilerin yetkisinde olması;

b) havayolunu tayin eden Akit Tarafın, bu Anlaşmanın 13. Maddesi ve 14. Maddesindeki standartlarına sahip olması ve bu standartları uyguluyor olması;

c) Tayin edilen havayolunun; yürürlükte olan ve normalde uygulamalara ilişkin olarak Akit Tarafça uluslararası hava hizmetlerinin yürütülmesi hususunda uygulanan mevzuat kapsamında öngörülen şartları karşılayacak yeterlilikte olması.

3. Bir havayolu bu şekilde tayin edilip yetkilendirildiğinde, işbu Anlaşmanın bütün uygulanabilir hükümlerine uyması koşuluyla, mutabık kalınan hizmetleri vermeye istediği herhangi bir zamanda başlayabilir.

MADDE 4 **İŞLETME YETKİSİNİN İPTALİ**

1. Her bir Akit Taraf, aşağıdaki hallerde, diğer Akit Tarafça tayin edilen bir havayoluna verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya bu Anlaşmanın 2. Maddesinde belirtilen hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır:

a) havayolunun hakiki sahipliği veya etkin kontrolünün; havayolunu tayin eden Akit Taraf Devletin veya Akit Tarafın uyruğundakilerin yetkisinde olmaması; ya da

b) havayolunu tayin eden Akit Tarafın, bu Anlaşmanın 13. Maddesindeki standartlara sahip olmaması ve bu standartları uyguluyor olmaması:

c) Söz konusu havayolunun, bu hakları tanıyan Akit Taraf Devletin yürürlükte olan mevzuatına uymaması; ya da

d) Söz konusu havayolunun, bu Anlaşmada belirtilen hükümlere göre hava hizmetlerinin işletilmesinde başarısız olması halinde.

2. İşbu Anlaşmanın 1(c) ya da 1(d) paragraflarına uyulmamasını önlemek için derhal eyleme geçilmesi gerekmedikçe, işbu Anlaşma ile verilen haklar yalnızca diğer Akit Taraf ile istişarelerden sonra kullanılabilir. Söz konusu istişare, Akit Taraflarca aksi belirtilmedikçe, diğer Akit Tarafın talebinin alınmasından itibaren altmış (60) günlük sona erme süresinden önce gerçekleşecektir.

MADDE 5 KAPASİTE

1. Her iki Akit Tarafın tayin edilen havayolları, belirlenen hatlardaki mutabık kalınan hava hizmetlerini işletmeleri için adil ve eşit imkânlardan faydalanacaktır.

2. Mutabık kalınan hava hizmetlerinin işletilmesinde, her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları; aynı hatların tamamı veya bir kısmında diğer işletme tarafından sunulan hizmetleri haksız yere etkilemeyecek biçimde diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun çıkarlarını dikkate alacaktır.

3. Akit Tarafların tayin edilmiş havayollarının sağladıkları mutabık kalınan hizmetler belirlenen hatlardaki taşımacılık için kamunun gereksinimleri ile yakından ilişkili olacak ve Akit Tarafların ülkeleri arasında, yolcuların ve posta dahil olmak üzere kargonun taşınması için mevcut olan ve makul olarak beklenen taşıma ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak kapasiteyi sağlamak asıl amaçları olacaktır.

4. Her iki Akit Tarafın havacılık otoriteleri işbu Anlaşma Ekinde belirtilen işletme şartlarına bağlı olarak belirtilen hattaki kapasiteyi karşılıklı olarak belirleyecektir. Hiçbir Akit Tarafın havacılık otoriteleri, Sözleşmenin 15. Maddesiyle uyumlu tek tip şartlar kapsamında gümrük, teknik, işletme ile ilgili ya da çevresel sebeplerle gerekli olabilecek durumlar haricinde, diğer Akit Tarafın belirlediği havayolu tarafından işletilen hava aracı tipini, frekansını, kapasiteyi tek taraflı olarak sınırlandıramayacaktır.

5. Hiçbir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayoluna frekans, kapasite veya trafiğe ilişkin olarak; ilk ret zorunluluğu, iyileştirme oranı, itiraz etmeme ücreti veya herhangi bir şart uygulayamaz.

MADDE 6 ÜCRET TARİFELERİ

1. Herhangi bir mutabık kalınan hizmetin ücret tarifeleri; tayin edilen havayolları tarafından işletme masrafları, makul kâr ve hizmet özellikleri de dâhil olmak üzere tüm ilgili faktörler için ödenmek üzere makul seviyelerde belirlenecektir. Akit Tarafların havacılık otoriteleri; gerekçesiz bir şekilde ayrımcı, baskın bir konumun kötüye kullanılması nedeniyle aşırı derecede yüksek ya da kısıtlayıcı, ya da doğrudan ya da dolaylı devlet sübvansiyonundan ya da desteğinden dolayı yapay olarak düşük ücret tarifelerini kabul edilemez olarak değerlendirecektir.

2. Her bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri, işbu Anlaşmaya göre tayin edilen bir havayolu tarafından işletilen yolcu hava hizmetlerindeki taşıma için, kargo ücret tarifeleri veya ilk Akit Taraf ve üçüncü bir devlet ülkesindeki noktalar arasında taşımayı yapacak olan diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu tarafından ücretlendirilecek olan ücret tarifeleri hariç olmak üzere, ücret tarifesi bildirim ve başvurusu yapılmasını isteyebilir.

3. Her bir Akit Taraf Devletin yürürlükteki genel rekabet ve tüketici mevzuatının uygulanmasını sınırlandırmaksızın, Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından yapılan müdahaleler aşağıdaki hallerle sınırlı olacaktır:

- a) Makul olmayacak kadar düşük ya da ayrımcı ücret tarifelerinin önlenmesi;
- b) Tüketicilerin, baskın bir konumun kötüye kullanılması ya da havayolları arasındaki birlikte yürütülen uygulamalar nedeniyle aşırı derecede yüksek ya da aşırı derecede kısıtlayıcı ücret tarifelerinden korunması; ya da
- c) Havayollarının, doğrudan ya da dolaylı devlet sübvansiyonundan veya desteğinden kaynaklanan düşük ücretlerden korunması.

4. Herhangi bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri; söz konusu ücret tarifesinin işbu Anlaşmanın 1. paragrafında belirtilen hükümlere uymadığını düşünceleri halinde, söz konusu tayin edilen havayoluna uygun bir tebligat yapacaklardır ve bu tebligatın alınmasının ardından, söz konusu tayin edilen havayolu derhal ücret tarifesinin uygulanmasını durduracaktır. Bu tebligatı yapan havacılık otoriteleri, ücret tarifelerine ilişkin olarak diğer Akit Tarafın havacılık otoriteleriyle istişarede bulunmayı talep edebilir. Söz konusu istişareler, ilgili talebin alınmasını takiben on dört (14) gün içerisinde yapılacaktır.

MADDE 7 GÜMRÜK HARÇLARI VE DİĞER ÜCRETLER

1. Her bir Akit Taraf, karşılıklı olarak diğer Akit tarafın tayin edilen havayolunu, kendi Devletinin ulusal mevzuatı kapsamında, gerçekleştirilen hizmete ilişkin ücretler hariç olmak üzere, hava aracı yakıtından, makine yağlarından, sarf edilebilir teknik ikmallerden, motorlar da dâhil olmak üzere yedek parçalardan, olağan teçhizatı, hava aracı malzemelerinden (yiyecek, alkol ve sigara dâhil), gerekli belgelerden (basılı bilet koçanı, havayolu faturaları, şirketin logosunu taşıyan herhangi bir basılı materyal ve tayin edilen havayolu tarafından ücretsiz olarak dağıtılan genel tanıtım materyalleri) ve mutabık kalınan hizmetleri yürüten diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava aracının işletilmesi ya da hizmet vermesine ilişkin olarak kullanılan diğer malzemelerden alınan gümrük harçlarından ve ücretlerinden muaf tutacaktır.

2. İşbu madde ile aşağıdaki malzemelere tanınan muafiyet, işbu Anlaşmanın 1. paragrafında bahsedilen malzemelere de uygulanacaktır:

Bu malzemeler bu muafiyeti tanıyan Akit Tarafın ülkesinde kullanılabilir ya da kullanılmasın tamamen tüketilsin ya da tüketilmesin, söz konusu Akit Tarafın ülkesinde devredilmemesi ve/veya satılmaması koşuluyla;

- a) Diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu tarafından ya da adına bir Akit Tarafın ülkesine alınan;
- b) Diğer Akit Tarafın ülkesine varışta ya da bu ülkeden ayrıldıktan sonra bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava aracında tutulan;
- c) Diğer Akit Tarafın ülkesinde bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava aracına mutabık kalınan hizmetlerin yürütülmesinde kullanılmak üzere alınan;

malzemeler.

3. Herhangi bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun olağan havacılık teçhizatları ve hava aracında tutulan malzeme ve tedarikleri, diğer Akit Tarafın ülkesinde sadece o Devletin gümrük otoritelerinin onayı ile boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bu Akit Taraf Devletinin gümrük mevzuatına uygun olarak tekrar çıkış yapılanaya kadar veya başka bir biçimde elden çıkarılana kadar söz konusu otoritelerin gözetiminde ve kontrolünde tutulabilecektir.

4. İşbu Maddenin 3. paragrafında belirtilen maddelerin depolanması ile ilgili gerçekleştirilen hizmetlere ilişkin ücretler ve gümrük çıkış masrafları her Akit Taraf Devletinin yürürlükteki ulusal mevzuatına göre ücretlendirilecektir.

MADDE 8 DOĞRUDAN GEÇİŞ

Bir Akit Tarafın ülkesi üzerinden doğrudan geçişlerde, söz konusu amaç için ayrılan havalimanı alanını terk etmemek kaydıyla; yolcu, bagaj ve kargo; şiddete, hava korsanlığına, uyuşturucu & psikotropik madde kaçakçılığına karşı alınan güvenlik tedbirleri farklı bir uygulamayı gerektirmedikçe, yalnızca havacılık güvenliği kontrolüne tabi olacaktır. Bagaj ve kargo; gümrük vergilerinden ve varışta sunulan hizmet masraflarına bağlı olmayan ücretlerden muaf tutulacaktır.

MADDE 9 KULLANICI ÜCRETLERİ

1. Akit Tarafların hiçbiri, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayoluna veya havayollarına, benzer uluslararası hava hizmetleri uygulayan kendi havayollarına uygulanandan daha yüksek kullanıcı ücretleri uygulamayacak ya da uygulanmasına izin vermeyecektir.
2. Her bir Akit Taraf, kendi ücretlendirme kuruluşları ile bu ücretlendirme kuruluşları tarafından sağlanan hizmetleri ve tesisleri kullanan havayolları ya da uygun olduğu hallerde bu havayollarının temsilci kuruluşları arasında kullanıcı ücretleri konusunda istişarelerde bulunulmasını teşvik edecektir. Kullanıcı ücretlerindeki herhangi bir değişiklik teklifi değişiklik yapılmadan önce fikirlerini belirtebilmeleri için havayollarına uygun bir biçimde duyurulmalıdır. Her bir Akit Taraf, kendi yetkili ücretlendirme kuruluşlarını ve havayollarını kullanıcı ücretlerine ilişkin bilgi alışverişinde bulunmaları için teşvik edecektir.

MADDE 10 HAVAYOLUNUN TEMSİLİ

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, diğer Akit Tarafın ülkesinde kendi temsilciliklerini kurma hakkına sahip olacaktır.
2. Bir Akit Taraf Devletinin diğer Akit Tarafın ülkesine giriş, ikamet ve çalışmayla ilgili yürürlükteki mevzuatına uygun şekilde, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu, diğer Akit Tarafın ülkesinde mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesi için gerekli olan kendi idari, ticari, operasyonel, teknik ve diğer uzman çalışanlarını diğer Akit Tarafın ülkesine getirebilecek ve bulundurabilecektir.

3. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu; personel ihtiyaçlarını, tercihleri doğrultusunda kendi personelini veya diğer Akit Tarafın ülkesinde hizmet veren ve başka havayolları için bu hizmetleri vermekle yetkilendirilmiş başka bir kurum, şirket veya havayolunun hizmetlerini ve personelini kullanarak sağlayabilir.

4. Her bir Akit Taraf Devletinin yürürlükteki mevzuatına bağlı olarak, her bir tayin edilen havayolu diğer Akit Tarafın ülkesinde kendi yer hizmetlerini gerçekleştirebilir ya da tercihinine bağlı olarak, söz konusu hizmetleri sağlamak için diğer Akit Taraf Devletinin yetkili otoriteleri tarafından yetkilendirilmiş herhangi bir temsilciye söz konusu yer hizmetlerini kısmen ya da tamamen yaptırabilir.

5. Akit Taraflar, karşılıklı olarak, gerekli çalışma izinlerini, vizeleri ya da benzer belgeleri işbu Maddenin 2. Paragrafında belirtilen temsilcilere ve personele verecektir.

MADDE 11 **GELİRLERİN DÖNÜŞÜMÜ VE TRANSFERİ**

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, diğer Akit Tarafın ülkesinde doğrudan ya da temsilcileri aracılığıyla kendi taşımacılık belgelerini satma ve düzenleme hakkına sahip olacaktır. Tayin edilen havayolları; her iki Akit Taraf Devletin yürürlükteki mevzuatına uygun şekilde söz konusu taşıma hizmetini o ülkenin yerel para cinsinden ve/veya başka ülkelerin çevrilebilir döviz cinsinden satma ve herhangi bir kişi de söz konusu taşıma hizmetini aynı biçimde satın alma hakkına sahip olacaktır.

2. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu, mutabık kalınan hizmetlere ilişkin olarak yolcuların, bagajın, kargonun ve postanın taşınması ile ilgili olan harcamalardan alınan kazançların fazlasını, talep ederse, resmi kur oranından çevirme ve ülkesine götürme hakkına sahip olacaktır.

3. Bu gelirlerin çevrilmesi ve dışarı çıkarılmasına bunların çevrilme ve dışarı çıkarılmaya sunulduğu anda geçerli olan döviz değişim kurunda sınırlama getirilmeden izin verilecektir ve bankalar tarafından bu tür çevirim ve dışarı çıkarmaya uygulanan ücretler dışında başka bir ücrete tabi olmayacaktır.

4. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, yakıt alımları dâhil diğer Akit Tarafın ülkesindeki yerel giderleri, ulusal para biriminde ya da diğer Akit Taraf Devletin yürürlükteki döviz mevzuatına uygun olarak, serbest döviz olarak ödeyebilir.

MADDE 12

SERTİFİKA VE LİSANSLARIN TANINMASI

1. Bir Akit Tarafça verilen veya geçerli kılınan ve geçerlilik süresi dolmamış uçabilirlik sertifikaları, yeterlilik sertifikaları ve verilen lisanslar ya da karşılıklı teslim edilenler bu sertifika veya lisansların verildiği veya geçerli sayıldığı koşulların, Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara eşit veya onların üzerinde olması koşuluyla, mutabık kalınan hizmetlerin belirlenen hatlarda işletilmesi amacıyla diğer Akit Tarafça da tanınacaktır. Her bir Akit Taraf, kendi ülkesi üzerinden olan uçuşlarda, diğer Akit Tarafça veya herhangi bir diğer Devletçe kendi uyruklarına verilen veya geçerli kılınan yeterlilik sertifikalarını ve lisanslarını tanımayı reddetme hakkını saklı tutmaktadır.

2. Bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri tarafından herhangi bir kişiye ya da mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesinde kullanılan bir hava aracına ilişkin olarak düzenlenen ve işbu Maddenin 1. paragrafında belirtilen lisanslara veya sertifikalara ilişkin gerekliliklerin Sözleşme kapsamında belirlenen minimum standartlardan farklı bir duruma izin vermesinin gerekli olduğu durumda ve söz konusu farklılığın ICAO'ya sunulması halinde, diğer Akit Tarafın havacılık otoriteleri söz konusu uygulamanın açıklığa kavuşturulması için Akit Tarafın havacılık otoriteleriyle istişarede bulunmayı talep edebilir.

MADDE 13

EMNİYET

1. Her bir Akit Taraf; herhangi bir zamanda havacılık tesisleri ve hizmetlerine, hava mürettebatına, hava aracına veya bunların işletilmesine ilişkin herhangi bir alanda diğer Tarafça benimsenmiş bulunan emniyet standartları ile ilgili olarak diğer Akit Tarafı istişarelerde bulunmayı talep edebilir. Bu istişareler talebin alınmasından itibaren otuz (30) gün içinde gerçekleştirilecektir.

2. Eğer bu istişareleri takiben, Akit Taraflardan biri diğer Akit Tarafın emniyet standartlarını ve gerekliliklerini en az Sözleşmede belirtilen asgari standartlara eşit şekilde sağlamadığını ve uygulamadığını düşünürse, sözü geçen Akit Taraf diğer Akit Tarafı bu bulgular ve asgari standartları sağlamak için atılması gereken adımlar hakkında uyaracak ve diğer Akit Taraf mutabık kalınan bir sürede gereken düzeltici önlemleri alacaktır. Diğer Akit Tarafın mutabık kalınandan daha uzun bir süre içerisinde gerekli düzeltici önlemleri almaması, bu Anlaşmanın 4. Maddesinin uygulanmasına temel teşkil edecektir.

3. Sözleşmenin 16. Maddesindeki hükümlerde belirtildiği gibi, Akit Taraflar, bir Akit Tarafın tayin edilmiş havayolları tarafından işletilen herhangi bir hava aracının, diğer Akit Tarafın ülkesine veya ülkesinden olan seferlerde, diğer Akit Tarafın ülkesindeyken, olağandışı bir gecikmeye yol açmamak şartıyla diğer Tarafın havacılık otoritelerinin yetkili temsilcileri tarafından denetime tabii tutulabileceği (bundan böyle “rampa denetimi” olarak adlandırılacaktır) konusunda mutabıktırlar. Sözleşmenin 33. Maddesindeki yükümlülüklerle bakılmaksızın, söz konusu denetimin amacı, ilgili hava aracı belgelendirmesinin ve mürettebat lisanslarının geçerliliğini ve hava aracı teçhizatının ve hava aracının görünür durumunun Sözleşmeye göre o anki belirlenen emniyet standartlarına uygunluğunu doğrulamaktır.

4. Eğer böyle herhangi bir rampa denetimi veya bir dizi rampa denetimleri:

a) bir hava aracının veya bir hava aracının işletilmesinin o sırada Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara uymadığı, veya

b) o sırada Sözleşmeye göre belirlenen emniyet standartlarının etkin bir şekilde sağlanmadığı ve uygulanamadığı hususunda ciddi kaygılar doğurursa,

denetimi yapan Akit Taraf Sözleşmenin 33. Maddesine göre, o hava aracı veya mürettebatının geçerli kılınan sertifika ve lisanslarının geçerli kılınmasına veya hava aracının işletilmesine esas gerekliliklerin Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara eşit veya onların üzerinde olmadığı sonucunu çıkarmakta serbest olacaktır.

5. İşbu Maddenin 3. paragrafına göre bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu tarafından işletilen bir hava aracının rampa denetimi söz konusu havayolunun temsilcisi tarafından reddedilirse, diğer Akit Taraf işbu Maddenin 4. paragrafında belirtilen sonuçlara varabilir.

6. Her bir Akit Taraf, ilk Akit tarafın bir veya bir dizi rampa denetlemesinin sonucunda, bir rampa denetlemesinin engellenmesi sonrasında, istişare sonrasında veya başka bir şekilde hava aracının işletilmesinin emniyeti açısından derhal eyleme geçilmesi gerektiği sonucuna varırsa, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun işletme yetkilerini derhal askıya alma veya değiştirme hakkını saklı tutmaktadır.

7. İşbu Maddenin 2. ve 6. paragraflarına göre diğer Akit Tarafın tayin edilen havayoluna ilişkin olarak bir Akit Tarafın yaptığı herhangi bir eylem bu eylemin gerçekleştirilmesine temel olan durumun ortadan kalkmasıyla sona erdirilecektir.

MADDE 14 **HAVACILIK GÜVENLİĞİ**

1. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlülüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğü yeniden teyit eder. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli, Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere ilişkin Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihinde Lahey’de imzalanan Uçakların Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Lahey Sözleşmesi, 23 Eylül 1971 tarihinde Montreal’de imzalanan Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine ilişkin Montreal Sözleşmesi ve 24 Şubat 1988 tarihinde Montreal’de imzalanan Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Limanlarında Yasadışı Şiddet Eylemlerinin Önlenmesine ilişkin Protokol ve Sivil Havacılığın Emniyetine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine İlişkin Ek Sözleşme veya Akit Tarafların taraf oldukları sivil havacılık güvenliğine ilişkin diğer herhangi bir sözleşme hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.

2. Akit Taraflar, sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu hava aracının, yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı diğer yasadışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin diğer herhangi bir tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.

3. Akit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Akit Taraflara uygulanabilir olduğu ölçüde, ICAO tarafından konulan ve Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine Ekler olarak kabul edilen tüm havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket edeceklerdir. Akit Taraflar, kendi tescilindeki hava aracı işletmecilerinin veya işyeri merkezi ülkelerinde bulunan veya ülkelerinde sürekli mukim olan hava aracı işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin Akit Tarafları bağlayan bu tür havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini sağlayacaklardır.

4. Akit Taraflardan her biri, söz konusu hava aracı işletmecilerinin, diğer Akit Tarafın ülkesine giriş için, bu ülkeden çıkış için veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Akit Tarafça, işbu Maddenin 3. paragrafında atıf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır. Akit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde hava aracının güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın el bagajlarının, genel bagajın, kargo ve hava aracı levazimatının yükleme ve boşaltma öncesinde ve sırasında kontrolü amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Akit Taraflardan her biri, özel bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Akit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.

5. Sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya bu hava aracının, hava aracının yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının veya hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Akit Taraflar, haberleşmede ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin süratli ve güvenli biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

6. Her bir Akit Taraf, kalkışı insan hayatını korumak için gerekli olmadıkça, kendi ülkesine iniş yapmış olan yasadışı yollarla ele geçirilmiş veya diğer yasadışı müdahale eylemlerine maruz kalmış bir hava aracının, uygun olduğu takdirde, yerde kalmasını sağlamak üzere gerekli önlemleri alacaktır. Mümkün olduğu durumlarda bu tip önlemler karşılıklı istişare temelinde alınacaktır.

MADDE 15 PROGRAMLAR

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, her bir tarife döneminde (yaz ve kış) mutabık kalınan hizmetlerin uygulanmasından en azından kırk beş (45) gün önce her bir Akit Tarafın ulusal gereklilikleri uyarınca uçuş programlarını diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinin onayına sunacaktır.

2. Akit Taraflardan herhangi birinin tayin edilen havayollarının onaylı programına ilişkin yapılan herhangi bir ek değişiklik diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinin onayına sunulacaktır.

MADDE 16 İSTATİSTİKLER

Her iki Akit Tarafın havacılık otoriteleri diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine, talep üzerine, birinci Akit Tarafın tayin edilmiş havayollarınca belirlenen hatlarda sunulan kapasitenin değerlendirilmesi amacıyla makul nedenlerle gerekli olabilecek periyodik veya diğer benzer istatistikî bilgileri temin edeceklerdir. Bu raporlar bu havayollarının belirtilen hatlarında taşınmış oldukları yolcu ve kargo miktarını ve bu yolcu ve kargo trafiğinin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 17 ULUSAL MEVZUATIN UYGULANMASI

1. Bir Akit Tarafın, uluslararası hava hizmetinde bulunan bir hava aracının söz konusu Akit Tarafın ülkesine girişi veya çıkışı, veya bu ülkedeyken hava aracının işletilmesi ve seyrüseferine ilişkin yürürlükteki mevzuatı, söz konusu ülkeye girmesi, çıkması ve bu ülkede bulunması halinde diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolları tarafından uygulanacaktır.

2. Bir Akit Tarafın yolcu, mürettebat, bagaj veya posta dâhil olmak üzere kargonun ülkesine giriş veya ayrılışıyla ilgili giriş, gümrükleme, göç, pasaport, gümrük, sağlık ve karantina ile ilgili yönetmelikler gibi yürürlükteki mevzuatına, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava aracı tarafından taşınan bu yolcu, mürettebat, ya da kargo tarafından veya onlar adına bulunduğu diğer Akit Tarafın ülkesinde uyulacaktır.

MADDE 18 **İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER**

1. Akit Taraflardan her biri, bu Anlaşmanın yürürlüğe konulması, yorumlanması, uygulanması veya değişiklikleri konusunda herhangi bir zamanda diğer Akit Tarafla istişare talebinde bulunabilir. Havacılık otoriteleri arasında olabilecek olan söz konusu istişareler, Akit Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, diğer Akit Tarafın yazılı talebi aldığı tarihten itibaren kırk beş (45) günlük bir süre içinde başlayacaktır.

2. İşbu Anlaşmada yapılacak herhangi bir değişiklik, işbu Anlaşmanın 23. Maddesi uyarınca yürürlüğe giren ve işbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturan ilgili protokol aracılığıyla Akit Tarafların karşılıklı mutabakata varmasıyla yazılı olarak yapılacaktır.

3. İşbu Anlaşmanın Ek'inde yapılacak herhangi bir değişiklik, Akit Tarafların havacılık otoriteleri arasında doğrudan bir anlaşma ile yapılacak ve kabul edildiği tarihten itibaren geçici olarak uygulanacak ve işbu Anlaşmanın 23. Maddesi uyarınca yürürlüğe girecektir.

MADDE 19 **İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ**

1. Bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili herhangi bir uyuşmazlık, Akit Tarafların havacılık otoriteleri arasında istişareler yoluyla çözümlenecektir.

2. Eğer söz konusu Havacılık Otoriteleri çözüme istişare yoluyla ulaşamazlarsa, uyuşmazlık diplomatik kanallar yoluyla Akit Taraflarca çözüme kavuşturulacaktır.

3. Eğer Akit Taraflar bu Maddenin 2. paragrafı doğrultusunda bir çözüme ulaşamazlarsa, her bir Akit Taraf, kendi Devletinin yürürlükteki mevzuatına uygun olarak uyuşmazlığı, birer üyesi her bir Akit Tarafça belirlenecek, üçüncü hakem ise Akit Taraflardan birinin milliyetinden olmayan ve de her iki Akit Tarafın hakemlerin belirlendiği sürede diplomatik ilişkide olduğu üçüncü bir devletin milliyetinden olmak kaydıyla bu iki hakem tarafından seçileceği, üç hakemden oluşan bir tahkim heyetine sunabilir.

Her bir Akit Taraf; hakemini, hakem kararı bildirimini taahhütlü posta ile aldıktan sonra altmış (60) gün içinde bildirecektir. Üçüncü hakem her bir Akit Tarafın hakemini belirlemesinden sonra diğer bir altmış (60) gün içinde atanacaktır.

Eğer bir Akit Taraf belirlenen süre içinde hakemini bildirmezse veya seçilen hakemler tahkim heyeti başkanının belirlenmesine belirtilen sürede karar veremezse, her bir Akit Taraf ICAO Konsey Başkanından tahkim heyeti başkanını veya bildirmeyen tarafın hakemini belirlemesini talep edebilir.

4. Akit Tarafların milliyetinden olmamak kaydıyla ICAO Konseyi Başkan Yardımcısı ya da kıdemli bir üyesi ICAO başkanının yokluğunda veya yetersizlik durumunda onun bu Maddenin (3.) paragrafında belirtilen sorumluluklarını üstlenecektir.

5. Tahkim Heyeti, usullerini ve hakem kurulu yerini Akit Taraflar arasında mutabık kalınan hükümlere tabi şekilde belirleyecektir.

6. Tahkim Heyetinin kararları Akit Taraflar için uyuşmazlığa dair son karar niteliğinde ve bağlayıcı olacaktır.

7. Eğer bir Akit Taraf veya Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu bu Maddenin (2.) paragrafına göre verilen karara uymazsa, diğer Akit Taraf bu Anlaşma doğrultusunda diğer Akit Tarafa sağlanan hakları veya ayrıcalıkları sınırlandırabilir, askıya alabilir veya iptal edebilir.

8. Her bir Akit Taraf kendi hakeminin masraflarını karşılayacaktır. Üçüncü hakemin masrafları, ICAO'nun bu Maddenin (3.) paragrafında belirtilen üçüncü hakemi atamasında veya bildirilmeyen hakemi belirlemesinde yapacağı ödemeleri ve masrafları da dâhil olmak üzere, Akit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır.

9. Tahkime başvurulmasından itibaren ve tahkim heyeti kararını açıklayana dek, Akit Taraflar sona erme hali dışında, varılan nihai sonuca göre yapılan uyarlamaya halel getirmeksizin, bu Anlaşmadan doğan tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

MADDE 20 **TESCİL**

İşbu Anlaşma ve bu Anlaşmada yapılacak tüm değişiklikler ICAO' ya tescil olunacaktır.

MADDE 21 **ÇOK TARAFLI ANLAŞMALARA UYGUNLUK**

Her iki Akit Tarafa ilişkin olarak uluslararası çok taraflı bir hava ulaştırma anlaşmasının yürürlüğe girmesi halinde, işbu Anlaşma buna uygun olarak değiştirilmiş olarak kabul edilecektir.

MADDE 22 **SONLANDIRMA**

Akit Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya son vermek niyetinde olduğunu her zaman öteki Akit Tarafa bildirebilir; bu bildirim eş zamanlı olarak ICAO' ya da ulaştırılacaktır. Bu durumda, bildirim süre bitiminden önce Akit Taraflarca geri çekilmediği takdirde, Anlaşma bildirim diğer Akit Tarafça alınış tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra sona erecektir. Diğer Akit Tarafça bildirim alındığı teyit edilmezse söz konusu teyit ICAO'nun bildirim aldığı tarihten on dört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 23 YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. İşbu Anlaşma, süresiz olarak imzalanmıştır ve Akit Tarafların işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli olan iç yasal prosedürlerinin tamamlandığına ilişkin diplomatik kanallar aracılığıyla aldıkları en son yazılı bildirim tarihinde yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Türkiye Cumhuriyeti ve Ukrayna Hükümeti arasında 27 Kasım 1996 tarihinde Ankara'da yapılan Hava Ulaştırma Anlaşması yürürlükten kalkar.

Yukarıdaki hükümlerin kanıtı olarak, aşağıda imzası bulunan ve ilgili Hükümetler tarafından tam yetkili kılınmış yetkililer işbu Anlaşmayı imzalamıştır.

Her bir versiyonu birbirine eşdeğer olmak üzere Ankara'da 22 Aralık 2011 tarihinde Türkçe, Ukraynaca ve İngilizce dillerinde çift nüsha halinde düzenlenmiştir. İşbu Anlaşmanın yorumlanmasında bir farklılık oluşması durumunda, İngilizce metin geçerli olacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**UKRAYNA BAKANLAR
KURULU ADINA**

Binali YILDIRIM
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme
Bakanı

Kostyantyn GRİŞÇENKO
Dışişleri Bakanı

EK
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
UKRAYNA BAKANLAR KURULU ARASINDA YAPILAN
HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

I. Hat Çizelgesi

Türkiye Cumhuriyeti'nin tayin edilen havayolları tarafından işletilecek hatlar:

Türkiye Cumhuriyeti ülkesindeki noktalar	Ara Noktalar	Ukrayna ülkesindeki noktalar	Ötesindeki noktalar
İstanbul, Ankara	Serbest nokta seçimi	Kyiv, Dnipropetrovsk, Odesa, Simferopol, Donetsk, Kharkiv, Lviv	Serbest nokta seçimi

NOTLAR:

Ukrayna'nın ülkesindeki ek varış noktaları Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından kararlaştırılacaktır.

Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından zaman zaman ortaklaşa kararlaştırılmasının haricinde, ne Ukrayna ülkesinde oluşturulacak bir ara noktada ne de Ukrayna ülkesinin ötesindeki bir noktada hiçbir trafik alınamaz ve indirilemez.

Ukrayna'nın tayin edilen havayolları tarafından işletilecek hatlar:

Ukrayna ülkesindeki noktalar	Ara Noktalar	Türkiye Cumhuriyeti ülkesindeki noktalar	Ötesindeki noktalar
Kyiv, Dnipropetrovsk, Odesa, Simferopol, Donetsk, Kharkiv, Lviv	Serbest nokta seçimi	İstanbul, Ankara	Serbest nokta seçimi

NOTLAR:

Türkiye Cumhuriyeti ülkesindeki ek varış noktaları Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından kararlaştırılacaktır.

Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından zaman zaman ortaklaşa kararlaştırılmasının haricinde, ne Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde oluşturulacak bir ara noktada ne de Türkiye Cumhuriyeti ülkesinin ötesindeki bir noktada hiçbir trafik alınamaz ve indirilemez.

II. İşletme Koşulları

1. Herhangi bir uçuştaki ya da tüm uçuşlardaki ara noktalar ya da ötesindeki noktalar, hizmetlerin havayolunu tayin eden Akit Tarafın ülkesinde başlaması ya da bitmesi koşuluyla herhangi bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları tarafından kapsam dışı bırakılabilir.
2. Herhangi bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, belirtilen hatlarda hava hizmetlerini Akit Tarafların havacılık otoriteleri arasında kararlaştırılacak olan maksimum frekanslara kadar işletebilir.
3. Her iki Akit Tarafın da havacılık otoriteleri, karşılıklı anlaşmaya vararak, işbu Ek'te belirtilen hatlar üzerindeki mutabık kalınan hizmetlerin uygulanması için ek koşul belirleyebilir.

III. Kod Paylaşımı

Belirlenen hatlarda hava hizmetlerinin yürütülmesinde ya da sürdürülmesinde, Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu, Akit Taraflardan birinin ya da aynı zamanda söz konusu hizmeti sunmak için gereken yetkiye sahip olan üçüncü bir tarafın tayin edilen havayolu ya da havayolları ile blokeli alan ya da kod paylaşımı anlaşmalarını da içine alan ancak bunlarla sınırlı olmayan ortak pazarlama anlaşmaları yapabilir.

Kod paylaşımı anlaşması kapsamında işletilen hava hizmetlerine ait herhangi bir frekans yalnızca işletme taşıyıcısının frekansı olarak sayılacaktır.

Kod paylaşımı anlaşmasına dâhil olan her bir havayolu, tarafından satılan biletlerle ilişkin olarak, her bir hizmet sektörünü hangi havayolunun işleteceği ve alıcının, hangi hava yoluyla birlikte bir sözleşme ilişkisine gireceği konusunda alıcıya satış noktasında bilgi verecektir.

IV. Slotlar

1. Tarafların her biri, gerekli iniş ve kalkış slotlarını ulusal ve uluslararası kurallara ve yönetmeliklere göre ve adil ve eşit fırsat, karşılıklılık, ayrımcılık yapmama ve şeffaflık ilkeleri uyarınca vermeyi de kapsayan diğer Tarafın tayin edilen havayollarının mutabık kalınan hizmetlerinin yerine getirilmesini kolaylaştıracaktır.
2. Her iki Taraf da, mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesini etkileyen slotlar konusunda ortaya çıkan her türlü ihtilafı 18. Madde hükümleri (İstisare ve Değişiklikler) uyarınca istisare ve müzakere ile ve 19. Maddenin (İhtilafların Çözümü) ihtilafların çözümü hükümleri aracılığıyla çözmek için azami çaba sarf edecektir.

